

Komentář k dotazníku na základě provedené pilotáže:

Respondenti obecně hodnotili dotazník jako celkem dlouhý. Dále jsme na základě jejich odpovědí a připomínek došli k následujícím zjištěním:

- V otázce č. 1 chybí možnosti „nesezdané soužití“ a „žijící odděleně“
- Otázka č. 4 není jasně formulovaná – došlo zde ke zmatení, zda se jedná o čistý příjem na jednu osobu nebo o součet za domácnost.
- Otázka č. 5 pracuje s pojmem „investiční finanční produkty“, který může být pro většinu respondentů příliš obecný, a proto nesrozumitelný.
- V otázce č. 5 je odlišena na jedné straně nemocenská, mateřská a na straně druhé ostatní sociální dávky. Jednak zde chybí položka „rodičovský příspěvek“, jednak je formulace „ostatní sociální dávky“ příliš obecná a respondenti mají tendenci k této možnosti „utíkat“.
- V otázce č. 5 příliš zdržuje nutnost vypisovat odpověď „ne“. Otázku lze formulovat tak, aby respondent vybíral a ne odpovídal u každé položky ano-ne.
- Otázka č. 7 zjišťující dobu, po kterou respondente pobírá sociální dávky by měla následovat až za otázkou č. 8 (která zjišťuje, které dávky respondent pobírá). Otázku je nutno přeformulovat ve smyslu: Po jakou dobu popíráte sociální dávky? Dobu uvádějte v měsících a pouze u těch, kterých jste příjemci.
- U otázky č. 8 byli respondenti zmateni u možnosti „nemocenská“. Nevěděli, zda otázka zjišťuje stav v době „nyní“ či se ptá obecně, zda při nemoci pobírají nemocenskou.
- V otázce č. 10 (zjišťuje vybavenost domácnosti) dát respondentům vždy nejdříve možnost vybrat dražší / vývojově novější věc, tzn. nejdříve se ptát na DVD rekordér a pak na DVD přehrávač nebo nejdříve na lednici s mrazákem a pak na lednici. V opačném případě většina odpovídá, že vlastní lednici, ale při přečtení další možnosti (lednice s mrazákem) své odpovědi reviduje.
- O otázky č. 12 je vhodné změnit střední výrok na „na jídle šetřím, ale jen občas.“ Výrok č. 4 je významově shodný s výrokem č. 3. Otázka nepočítá s možností, že existují jedinci, kteří jsou v jídle velmi skromní, šetří na něm, ale přitom mají volné finanční prostředky.
- U otázky č. 14 je vhodné zestručnit některé odpovědi – konkrétně: „spíše souhlasím, než nesouhlasím“ zestručnit na „spíše souhlasím“. Stejně tak u negativní verze.
- Otázku č. 15 je třeba zjednotřit, tzn. vztáhnout ji k současné nebo k poslední práci. Chybí zde možnost „dosud nepracoval“.
- U otázky č. 17 je místo odpovědi „průměr“ vhodnější odpověď „na průměrné úrovni“. U odpovědi je třeba počítat s tím, že lidé s vyšším vzděláním, s vyššími příjmy a žijící ve velkoměstech budou mít daleko kritičtější přístup a budou mít větší nároky.
- Otázku č. 19 je třeba vztáhnout na současnost – téměř každý totiž zná někoho, kdo byl v minulosti ve výkonu trestu nebo se léčil ze závislosti na alkoholu.
- První výrok u otázky č. 20 je chápán nejednoznačně, respondenti se ne zcela orientují, případně mají tendence zaujímat postoje podle referenční skupiny.
- Otázka č. 22 definuje účast na politickém životě příliš široce. Může se pak stát, že respondent odpoví, že se neúčastní pol. života, přitom by ale mohl zaškrtnout některé možnosti v následující otázce.
- Otázka č. 23 nerozlišuje dostatečně veřejné politické diskuse a diskuse o politice v kruhu přátel.
- U otázky č. 24 zestručnit „spíše souhlasím, než nesouhlasím“ na „spíše souhlasím“, atp. Je otázka, zda vzhledem k současné složité politické situaci má tato otázka smysl.
- V otázce č. 26 má zřejmě smysl oddělit odpovědi „nevím“ a chybějící odpovědi. Odpověď „nevím“ může být vyjádřením nejistoty a ztráty orientace v politice.
- U otázky č. 27 je výrok „c“ obsahově shodný s výrokem „a“. Lze ho nahradit výrokem „Politici reprezentují zájmy veřejnosti.“

Podle výsledků pilotáže jste měli dotazník také upravit.

Společenské vyloučení osob pobírajících sociální dávky

Pro tazatele: Pokládejte otázky postupně a zřetelně, respondenta k odpovědím nenutíte. Zaznamenejte každou odpověď zakroužkováním vybrané možnosti (veškeré ostatní instrukce pro tazatele jsou uvedeny nevytučněnou kurzívou). Otázky nevysvětľujte, pokud respondent otázce nerozumí, má možnost neodpovídat.

Přečtěte:

Dobrý den,

rádi bychom vás požádali o rozhovor. Zajímalo by nás, jak dnes žijí, co si myslí lidé, kteří pobírají sociální dávky. Neexistují zde správné nebo nesprávné odpovědi.

Rozhovor je zcela anonymní, na kteroukoli z otázek se můžete rozhodnout neodpovídat. Výsledky budou využity pro sociologické šetření a statisticky zpracovány. Svými odpověďmi přispějete k odhalení problému v české společnosti a k jejich řešení.

Cíl výzkumu není pro respondenty jasně a srozumitelně formulován a chybí kontakt na výzkumný tým.

Nejprve bychom vám rádi položili několik otázek týkajících se vaší rodiny a domácnosti:

1) Jaký je váš rodinný stav?

Svobodný/á	1
Ženatý, vdaná	2
Rozvedený/á	3
Ovdovělý/á	4
Neví, neodpověděl/a	-1

---

2) Kolik lidí žije trvale ve vaší domácnosti?

Zapište číslicí.

---

3) Kolik je z tohoto počtu dětí ve věku do 14 let včetně?

Zapište číslicí.

---

4) Jaký je váš průměrný celkový čistý měsíční příjem na domácnost v Kč ?

Zapište číslicí.:

---

5) Z jakých položek se skládá příjem vaší domácnosti? Odpovězte prosím ano-ne k následujícím druhům příjmů.

	Ano	Ne	<i>Neví, neodpověděl</i>
a. Mzda zaměstnance	1	2	-1
b. Příjem z podnikání	1	2	-1
c. Příjem osoby samostatně výdělečně činné („na volné noze“)	1	2	-1
d. Výnosy z vkladů, cenných papírů, investičních finančních produktů	1	2	-1
e. Výnos z pronájmu	1	2	-1
f. Výhry v sázkách, loteriích, apod.	1	2	-1
g. Finanční podpora od příbuzných a jiných blízkých osob	1	2	-1
h. Podpora v nezaměstnanosti	1	2	-1
i. Dávky sociálního a nemocenského pojištění (nemocenská, mateřská)	1	2	-1
j. Sociální dávky	1	2	-1
k. Důchod	1	2	-1

---

6) A vy sám, pokud jste zaměstnán, jakého typu je vaše pracovní smlouva ?

Smlouva na dobu určitou	1
Smlouva na dobu neurčitou	2
Dohoda o pracovní činnosti	3
Nemám smlouvu, pracuji bez smlouvy	4
<i>Neví, neodpověděl/a</i>	<i>-1</i>

---

7) Po jak dlouhou dobu pobíráte sociální dávky? (uved'te v měsících)

Zapište číslicí :

---

8) Jaké typy sociálních dávek v současné době pobíráte?

Důchod	1
Nemocenská	2
Ostatní dávky nemocenského pojištění (např. ošetřování člena rodiny)	3
Podpora v nezaměstnanosti	4
Přídavky na děti	5
Sociální příplatek	6
Příspěvek na bydlení	7
Příspěvek na dopravu	8
Rodičovský příspěvek	9
Zaopatřovací příspěvek	10
Dávky péstounské péče	11
Jiné sociální dávky	12
<i>Neví, neodpověděl/a</i>	<i>-1</i>

---

9) Do které společenské třídy byste se sám/a zařadil/a? Vyberte jednu z možností.

Nižší třída	1
Nižší střední třída	2
Střední třída	3
Vyšší střední třída	4
Vyšší třída	5
<i>Neví, neodpověděl/a</i>	<i>-1</i>

---

10) Které z následujících předmětů vlastní vaše domácnost? Budu vám teď číst seznam předmětů a vy prosím odpovídejte ano-ne. U předmětů, u kterých řeknete „ano“ mne zajímá, zda byly zakoupeny nebo vám je někdo daroval. U zakoupených předmětů mne zajímá, zda jste nákup financoval/a hotovostí nebo půjčkou či splátkami.

	Ano, koupeno za hotové	Ano, koupeno na úvěr či splátky	Dar	Ne	Nechci odpovědět
a. Automatická pračka	1	2	3	4	5
b. Sušička (nebo pračka se sušičkou)	1	2	3	4	5
c. Lednice	1	2	3	4	5
d. Mrazák nebo lednice s mrazákem	1	2	3	4	5
e. Televizor	1	2	3	4	5
f. Více než jeden televizor	1	2	3	4	5
g. Videorekordér	1	2	3	4	5
h. DVD přehrávač	1	2	3	4	5
i. DVD rekordér	1	2	3	4	5
j. Počítač (stáří do 5 let)	1	2	3	4	5
k. Počítač (starý 5 let a více)	1	2	3	4	5
l. Internet - vytáčené připojení (dial-up)	1	2	3	4	5
m. Internet vysokorychlostní	1	2	3	4	5
n. Kabelová televize	1	2	3	4	5
o. Automobil (stáří do 5 let)	1	2	3	4	5
p. Automobil (stáří 6-10 let)	1	2	3	4	5
q. Automobil (stáří 11-15 let)	1	2	3	4	5
r. Automobil (starší než 16 let)	1	2	3	4	5
s. Satelitní přijímač	1	2	3	4	5
t. Myčka nádobí	1	2	3	4	5

11) Který z výroků nejlépe charakterizuje ekonomickou situaci vaší domácnosti?

Můžu si dovolit každý měsíc něco uspořit	1
S penězi vycházím, ale jen tak tak	2
Na běžné výdaje si musím půjčovat od známých nebo od různých společností	3
<i>Neví, neodpověděl/a</i>	<i>-1</i>

12) Který z výroků nejlépe odpovídá skutečnosti?

Na jídle vůbec nešetřím.	1
Na jídle šetřím, ale občas si mohu dovolit koupit i dražší potraviny	2
Na jídle šetřím, na víc nemám peníze.	3
Často nemám peníze ani na nákup levných potravin.	4
<i>Neví, neodpověděl/a</i>	<i>-1</i>

13) Zkuste srovnat svou ekonomickou situaci v tomto roce s minulým rokem. Jak ji hodnotíte?

Hodně se zlepšila	1
Zlepšila se	2
Zůstala stejná	3
Zhoršila se	4
Hodně se zhoršila	5
<i>Neví, neodpověděl/a</i>	<i>-1</i>

Dále bychom se vás rádi zeptali na několik otázek týkajících se zaměstnání a zaměstnanosti:

14) Do jaké míry souhlasíte s výrokem, že „člověk dneska jen těžko shání práci“?

Rozhodně souhlasím	1
Souhlasím	2
Spíše souhlasím, než nesouhlasím	3
Spíš nesouhlasím, než souhlasím	4
Nesouhlasím	5
Rozhodně nesouhlasím	6
<i>Neví, neodpověděl/a</i>	<i>-1</i>

15) Který z výroků nejlépe charakterizuje Váš vztah k práci?

Má práce mne vůbec nebaví, nejraději bych pracoval jinde	1
Práce mne nebaví, ale místo bych neměnil	2
Práce mne občas baví a občas nebaví	3
Práce mne baví	4
Práce mne velmi baví	5
<i>Neví, neodpověděl</i>	<i>-1</i>

Nyní bychom vám rádi položili několik otázek týkající se prostředí, ve kterém žijete a způsobu jakým trávíte svůj volný čas.

16) Jak hodnotíte prostředí ve kterém žijete (okolí bytu / domu, ulice, čtvrt')?

Velmi se mi líbí	1
Líbí se mi	2
Nelíbí se mi	3
Velmi se mi nelíbí	4
<i>Neví, neodpověděl</i>	<i>-1</i>

17) Jak hodnotíte kvalitu služeb ve vašem okolí (obchody, instituce, dopravní dostupnost)?

Na vynikající úrovni	1
Na nadprůměrné úrovni	2
Průměr	3
Podprůměrná úroveň	4
Nevyhovující	5
<i>Neví, neodpověděl</i>	<i>-1</i>

18) Jak často navštěvujete následující akce?

	vůbec ne	zřídka	pravidelně (min. 2x ročně)	často (min. 1x měsíčně)	neví, bez odpovědi
a. sportovní utkání	1	2	3	4	-1
b. filmové představení v kině	1	2	3	4	-1
c. divadelní představení	1	2	3	4	-1

d. výstavy	1	2	3	4	-1
e. veřejné oslavy (dny otevřených dveří, oslavy výročí, poutě, atd...)	1	2	3	4	-1
f. soukromé oslavy (svátky, narozeniny, výročí, ...)	1	2	3	4	-1

19) Máte ve svém blízkém okolí ...

	Ano	Ne	Neví, neodpověděl
a. ...někoho, kdo se stal bezdomovcem?	1	2	-1
b. ...někoho, kdo je ve výkonu trestu v důsledku kriminality?	1	2	-1
c. ...ženu, která se stala matkou v nezletilosti?	1	2	-1
d. ...někoho, kdo je drogově závislý?	1	2	-1
e. ...někoho, kdo se léčil ze závislosti na alkoholu?	1	2	-1

20) Do jaké míry souhlasíte s následujícími výroky? Máte k dispozici škálu od jedné do desíti, kdy jednička vyjadřuje naprostý nesouhlas s předloženým tvrzením a desítka naprostý souhlas.

a. „Lidé ve společnosti většinou řeší jiné problémy než já.“

Nesouhlasím										Souhlasím		<i>Neví, neodpověděl</i>
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10			-1

b. „S lidmi jako já se v současné společnosti nepočítá.“

Nesouhlasím										Souhlasím		<i>Neví, neodpověděl</i>
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10			-1

Nyní bychom vám rádi položili několik otázek týkající se politiky, politické situace, vašeho vztahu k ní a vaší případné účasti na politickém životě.

21) Jak důležitá je po vás politika?

Politika je pro mě velmi důležitá	1
Politika je pro mě důležitá	2
Politika je i není pro mě důležitá, záleží, jak kdy	3
Politika pro mě není důležitá	4
Politika pro mě není vůbec důležitá	5
<i>Neví, neodpověděl/a</i>	<i>-1</i>

22) Podílíte se nějakým způsobem na politickém životě? Pod podílem na politickém životě rozumíme širokou škálu možnosti od rozhovoru o politické situaci až po členství v politické straně.

Ano	1	
Ne	2	<i>přeskočte následující otázku</i>
<i>Neví, neodpověděl</i>	<i>-1</i>	

23) Jakým způsobem se vy osobně podílíte na politickém životě? Uveďte všechny možnosti, které odpovídají skutečnosti.

Zajímá mě politické zpravodajství	1
Volím	2
Účastním se politických diskusí	3
Veřejně vyjadřuji své politické názory	4
Veřejně vyjadřuji svoje politické názory ve snaze někoho přesvědčit	5
Kontaktuji politické nebo volené představitele	6
Finančně podporuji politickou stranu nebo organizaci	7
Účastním se politických shromáždění	8
Jsem členem politické strany	9
Jiným způsobem	10
<i>Neví, neodpověděl/a</i>	<i>-1</i>

24) Souhlasil byste s tvrzením, že „je čím dál tím obtížnější orientovat se v politickém dění“?

Rozhodně souhlasím	1
Souhlasím	2
Spíše souhlasím, než nesouhlasím	3
Spíš nesouhlasím, než souhlasím	4
Nesouhlasím	5
Rozhodně nesouhlasím	6
<i>Neví, neodpověděl/a</i>	<i>-1</i>

25) A pokud jde o vás, myslíte, že politice rozumíte?

Ano	1
Ne	2
Nevím	3
<i>Neví, neodpověděl/a</i>	<i>-1</i>

26) Myslíte, že jedinec může politiku ovlivnit svoji osobní účastí (například účastí, či neúčastí ve volbách, snahou iniciovat politické rozhodnutí, snahou zamezit mu atd.)?

Ano, silně souhlasím	1
Ano, souhlasím	2
Ne, nesouhlasím	3
Ne, silně nesouhlasím	4
<i>Neví, neodpověděl/a</i>	<i>-1</i>

27) Věnujte prosím pozornost následujícím tvrzením, které se týkají politiky a politiků. Chtěli bychom vás požádat, abyste se k nim vyjádřil. Máte k dispozici škálu od jedné do desíti, kdy jednička vyjadřuje naprostý nesouhlas s předloženým tvrzením a desítka naprostý souhlas.

a. „Politické instituce vhodně reagují na potřeby občanů.“

Nesouhlasím										Souhlasím		<i>Neví, neodpověděl</i>
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10			<i>-1</i>

b. „Politice se věnují čestní lidé.“

Nesouhlasím										Souhlasím		<i>Neví, neodpověděl</i>
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10			<i>-1</i>

c. „Politika reprezentuje zájmy veřejnosti.“

Nesouhlasím										Souhlasím		<i>Neví, neodpověděl</i>
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10			<i>-1</i>

d. „Má cenu obracet se na politiky se svými problémy, protože je mohou pomoci vyřešit.“

Nesouhlasím										Souhlasím		<i>Neví, neodpověděl</i>
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10			<i>-1</i>

FAKTOGRAFICKÁ ČÁST DOTAZNÍKU

Na závěr bychom se rádi dozvěděli něco o Vás :

28) V kterém roce jste se narodil/a? Zapište rok narození.

---

29) Do jaké skupiny dle počtu obyvatel patří obec, ve které máte bydliště?

	do	1 999 obyv.	1
2 000	-	4 999 obyv.	2
5 000	-	9 999 obyv.	3
10 000	-	19 999 obyv.	4
20 000	-	49 999 obyv.	5
50 000	-	99 999 obyv.	6
100 000	-	499 999 obyv.	7
500 000	a	více obyv.	8

---

30) V jakém kraji žijete ?

Praha	1
Středočeský	2
Jihočeský	3
Plzeňský	4
Karlovarský	5
Ústecký	6
Liberecký	7
Královéhradecký	8
Pardubický	9
Vysočina	10
Jihomoravský	11
Zlínský	12
Olomoucký	13
Moravskoslezský	14

---

31) Jaké je vaše současné ekonomické postavení?

Zaměstnanec na plný úvazek	1
Zaměstnanec na částečný úvazek (1/2 a nižší)	2
Soukromník, podnikatel, živnostník	3
Svobodné povolání	4
Nezaměstnaný / hledající práci	5
Student	6
Důchodce invalidní	7
Důchodce starobní	8
Pracující důchodce	9
Trvale v domácnosti	10
Na rodičovské dovolené	11
Ostatní	12

Neodpověděl/a

-1

---

32) Jakého nejvyššího vzdělání jste dosáhl/a?

Nedokončené základní	1	
Dokončené základní	2	
Vyučení bez maturity	3	
Vyučení s maturitou	4	<i>Pokračujte ot.34</i>
Neukončený učební obor	5	
Ukončené střední všeobecné (gymnázium)	6	<i>Pokračujte ot.34</i>
Ukončené úplné střední odborné (maturita)	7	<i>Pokračujte ot.34</i>
Neukončená střední škola	8	<i>Pokračujte ot.34</i>
Dokončená středoškolská nastavba (nebo VOŠ)	9	<i>Pokračujte ot.34</i>
Neukončené vysokoškolské (žádný diplom ani hodnost)	10	<i>Pokračujte ot.34</i>
První stupeň vysokoškolského vzdělání („bakalář“)	11	<i>Pokračujte ot.34</i>
Ukončené vysokoškolské (s diplomem)	12	<i>Pokračujte ot.34</i>
Ukončené postgraduální studium	13	<i>Pokračujte ot.34</i>
Vzdělání, nedefinovatelné dle uvedených úrovní	14	
<i>Neví, neodpověděl/a</i>	-1	

---

33) Navštěvoval jste někdy během školní docházky zvláštní školu ?

Ano	1
Ne	2
<i>Neví, neodpověděl/a</i>	-1

---

34) K jaké se hlásíte národnosti ?

Česká	1	
Slovenská	2	
Německá	3	
Polská	4	
Rómská	5	
Ukrajinská	6	
Vietnamská	7	
Jiná	8	jaká.....
<i>Neví, neodpověděl/a</i>	-1	

---

35) Pomocí zakroužkování vyznačte pohlaví respondenta.

Muž	1
Žena	2

Děkujeme vám za rozhovor a za váš čas.